

Las algas de Banhada
au País Basco ‘

sto!p

a Las Ideas
RECEBUDAS

 Pays
Basque
euskal
Herria

COMMUNAUTÉ
D'AGGLOMERATION

—
HIRIGUNE
ELKARGOA

—
COMUNAUTAT
D'AGLOMERACION

Las aigas DE BanHada au País Basco

Lo tractament de las aigas lordas e la preservacion de la qualitat de l'aiga que son desfís màgers entau nòste territòri. La Comunautat d'Agglomeracion País Basco qu'í consagra tot an mei de 100 milions d'euros, sia los 2/3 de tots los sons investiments !

Si suu terrenh, las causas e cambian positivament, rares son los ciutadans qui partatjan aqueth constat. Imatges desavienents, faussas informacions o a còps credenças ancianas que dèishan a pensar, au contra, qu'arren n'es hèit e que la situacion e'n va per las devaradas.

Aus prejutzats qu'entenem regularament, qu'avem volut respóner dab hèits, shens desdoanà'ns. Qu'avem concebut aqueth guida com un purmèr apèr entà desbastir ideas recebudas, amuishar la complexitat d'un monde qui's transfòrma e ahiscar tà har. La preservacion de l'aiga, com la deu climat, qu'es shens qu'un ahar politic. Qu'es un ben comun que cadun e deu deféner.

Jean-René Etchegaray

President de la Comunautat
d'Agglomeracion País Basco

Maidar Arosteguy

Vice presidenta Economia blua
Assaniment e aigas pluviaus

Emmanuel Alzuri

Conselhèr delegat Aiga bevedera – Litorau,
Cant de mar, GEMAPI e Demieis Naturaus

IDÈA RECEBUDA : AU PAÍS BASCO, LOS CANÈRS QUE VÈRSAN TÀ DENS L'OCEAN

QUIÒ, mes...

aqueras situacions que demoran excepcionalaus !

Com pertot aulhors, quan i a plojas intensas, los hialats dit unitaris (qui renvian per ua medisha canalizacion las aigas de ploja e las aigas lordas cap a las estacions d'espuracion), que pòden estar miats a versar. Quan lo hialat non pòt pas absorbir lo tròp-plen de ploja, l'aiga qu'es prioritàriament tornada dirigir cap a bacins intermediaris qui estòcan l'aiga abans d'estar tractada. Dens los rares cas on es versada tornar dens lo demieï naturau, l'aiga regetada ne presenta pas qu'ua infima concentracion de pollutants. Entà 1 000 litres d'aiga regetats, 1 litre solament que contien aiga lorda.

Hialat unitari

Hialat separatif

L'ACCION DE LA COMUNAUTAT D'AGLOMERACION PAÍS BASCO

BUDGET NUMÈRO 1

La Comunitat d'Agglomeracion País Basco qu'a tostemps hèit de la qualitat de l'aiga ua prioritat absoluta. Qu'i consagra cada annada de cap a 100 milions d'euros, sia los 2/3 deus sons investiments. Aquera moneda que sèrv a perseguir la modernizacion de las infraestructuras : renovacion de las estacions d'espuracion, construccion de hialats separatius (qui distingueishen aigassas e aigas pluvias), creacion de bacins intermediaris, telesusvelhança deu hialat, desplegament de sondas intelligentas entà despartir los flux de faïçon omogenèa, etc.

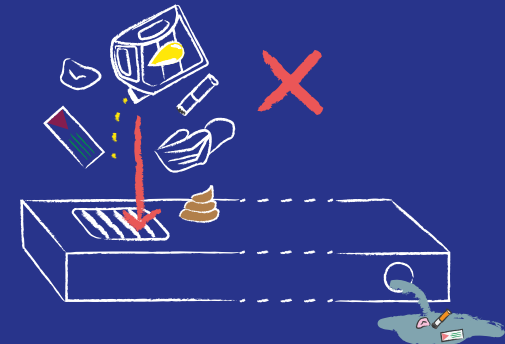
E JO DENS TOT AQUÒ ?

L'aiga

be rejunh tostamps l'oceàn !

Tanben, quan los sòus e son bugadejats per plojas de las hòrtas, tots los pollutants qui s'i tròban qu'acaban la lor corsa dens la mar.

Lo primèr reflèxe qui cadun e pòt aplicar ad aise qu'es de non pas lordejar los sòus ! Las dejeccions de las bèstias, los hidrocarburs de las autos, las dèishas sauvatjas, los megòts de cigarreta, los produits quimics que son autan de pollutants qui alteraràn fin finau la qualitat de l'aiga deus nòstes arrius e de las nòstas plajas.

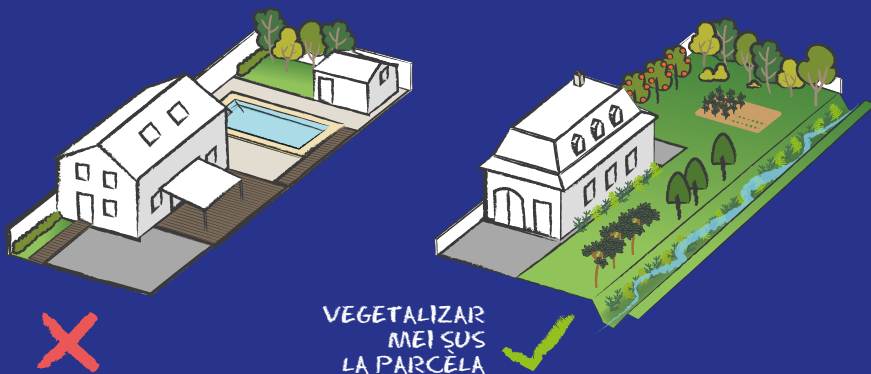
L'UNITARI N'ES PAS MAJORITARI !

Uei, solament 15% deu sistèma d'assaniment de País Basco qu'es enqüèra sancèrament unitari, sia 300 quilomètres deu canalizacions sus 1 900 qui compta lo hialat. Mei que mei situadas aus borgs vielhs, aqueras canalizacions non son pas de bon renovar.

IDÈA RECEBUDA : QUE CAU BASTIR MEI DE BACINS !

non,
pas a tot hòrt.

Los bacins d'estocatge que son recors utiles a cèrts endrets entà evitar de subercargar las estacions d'espuracion. Mes pas nat sistèma ne poirà pas jamei retièner tota l'aiga deu cèu ! Lo País Basco que hè cap a plojas mei bèras e mei frequentas dab lo rescauhament climatic. Entà contièner aqueras massas d'aiga e evitar que non riulegen, las plojas que's deven infiltrar au mei près de on caden. Qu'avem donc a cambiar en pregondor la nòsta logica de desvolopament en tornar vegetalizar pertot on se pòt, sustot peus parçans mei urbanizats.

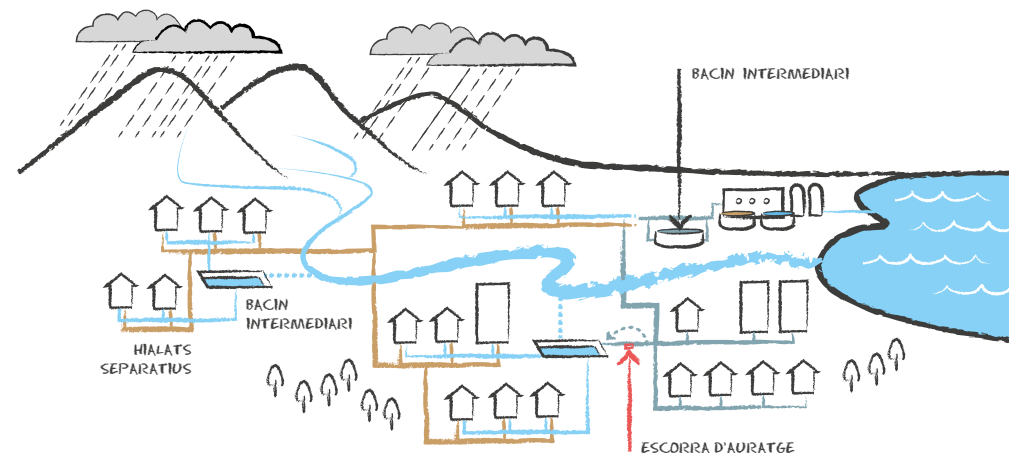

ESCORRAS EN DARRÈR RECORS

Ua escorra d'auratge qu'es installada sus un hialat unitari e que va versar dens lo demieï naturau l'excedent d'aiga de ploja qui lo hialat non pòt pas collectar o tractar. Aqueras situacions que demoran excepcionalas (un detzenat de jorns per an en mejana) e n'arriban pas qu'en cas de plojas intensas.

L'ACCION DE LA COMUNAUTAT D'AGLOMERACION PAÍS BASCO

La Comunautat d'Agglomeracion País Basco qu'es en carga de 139 bacins intermediaris. Aqueras infraestructuras que permeten de retièner los excedents d'aiga de ploja e qu'evitan de saturar las estacions d'espuracion. Cèrts bacins enterrats, com devath la Grana plaja de Biàrritz, que son vertadèras catedraus. Que pòden mesurar dinc a 12 mètres de haut e estocar 10 000 m³ d'aiga, l'equivalent de mei de 5 piscinas olimpicas ! La màger part d'aqueths obratges qu'es concentrada suu cant de mar. Dens aqueths parçans mei urbanizats, que son indispensables entà assegurar lo bon foncionar deus sistèmas d'assaniment e evitar au mei qui's pòt los regets en mar.

E JO DENS TOT AQUÒ ?

Entà evitar de saturar los hialats d'assaniment, navèras règlas que son chic a chic metudas en plaça au País Basco. Qu'obligan los proprietaris qui an un projècte de construccion a compensar la pèrta de terrenh artificializat. Qu'es çò qui s'apèra un zonatge pluviau. Las solucions possiblas que pòden estar de crear un bacin de retencion de las aigas de ploja o de vegetalizar zònas betonadas. Aqueras bonas practicas que permeten tanben de tornar cargar las nòstas jaças freaticas e de lutar contra las inundacions. Que pòden estar aplicadas pertot e per cadun.

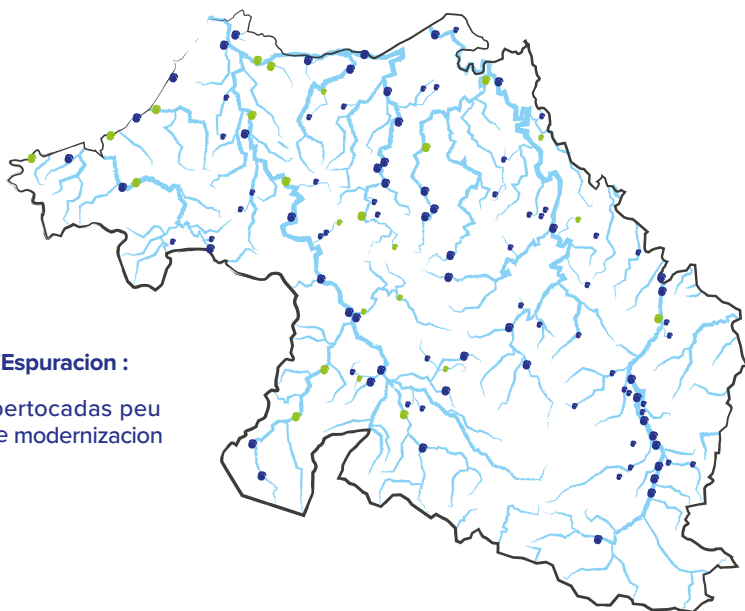

IDÈA RECEBUDA : LAS ESTACIONS D'ESPURACION DEU PAÍS BASCO BE SON DE LAS OBSOLETAS !

non,

quan cèrtas infraestructuras, bastidas dens las annadas 1980, e serén vielhassosas.

Qu'es pr'amor d'aquò que, autanlèu la soa creacion en 2017, la Comunautat d'Aglomeracion País Basco qu'engatgè un vaste plan de modernizacion deu son hialat. Los 3 equipaments mei vetustes (Sent Joan de Lus, Bassussarri e Maulion e Biudòs) qu'an hèit o que hèn l'objècte d'ua mesa a las nòrmas. Un vintenat de programas de renovacion d'autas installacions que son tanben engatjats. Que podem citar, per exemple, la transformacion de l'estacion d'espuracion Sent Bernat a Baiona, acabada, o aquera en cors a Bidart. Contròles regulars que son realizats seus equipaments peus servicis de l'Estat e de l'Aglomeracion mes tanben seus efluents regetats tà dens los cors d'aiga. Totas las dadas que son accessiblas en linha au portau nacionau de l'assainiment collectiu : www.assainissement.developpement-durable.gouv.fr

17 Estacions d'Espuracion :

● Estacions pertocadas peu programa de modernizacion

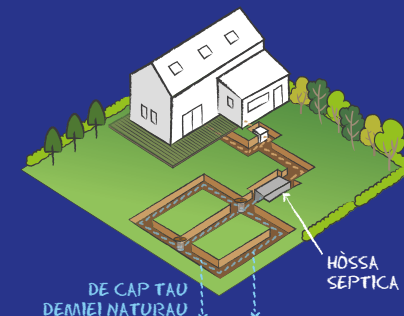
L'ACCION DE LA COMUNAUTAT D'AGLOMERACION PAÍS BASCO

Despuish la soa creacion, la Comunautat d'Aglomeracion País Basco qu'a investit mei de 200 milions d'euros entà méter a las nòrmas los equipaments mei vetustes e modernizar lo son hialat. Ua estacion com la d'Archilua a Sent Joan de Lus, qui va estar sancèrament tornada bastir, que còsta ad era sola mei de 45 milions d'euros. L'enjòc qu'es au còp de respòner aus besonhs creishents de la poblacion mes tanben de ciblar mei de pollutants. Las 16 mei granas estacions d'espuracion (qui tractan ad eras solas 90% de las aigas lordas deu País Basco) que son miradas en prioritat. Sus aqueras installacions estrategicas, navèths mòdes de tractament que permeten de desinfectar l'aiga de las bacterias mes tanben de tractar los regets d'azòte e de fosfòr.

e JO DENS TOT AQUÒ ?

Près d'un quart deus larèrs deu País Basco non son pas arreligats a un sistèma d'assainiment collectiu. Aqueras abitacions qu'an l'obligacion de possedir la lor pròpia installacion entà estocar e tractar las lors aigas lordas. Aqueths equipaments que deven har l'objècte d'un entèrtien regular entà evitar tot reget dens lo demiei naturau. Un visa de conformitat qu'es requerit en cas de navèra construccion o de venta.

-En 2023, los controlaires deu SPANC (Servici Public d'Assainiment Non Collectiu) qu'an realizat près de 1800 verificacions, dont 30% be son enqèra non confòrmas !

LOS TAVALHETS, LA CALAMITAT DEUS HIALATS

Sovent estampilhats com biodegradables, los tavalhets que meten en vertat mantua setmana a desagregà's. En cap de cadena, qu'obstrueishen los brancaments de connexion deus canèrs e que s'apièlan dens los bacins de las estacions d'espuracion. Dens cèrts cas, que pòden quitament entraïnar panas aus equipaments e blocar l'estacion. Los aiguèrs, lavabos o bocas de canèr ne son pas lordèras! Nada dèisha n'i deu pas estar getada.

IDÈA RECEBUDA : LA QUALITAT DE LAS AIGAS DE BANHADA QUE'S DEGRADA CADA ANNADA

non,

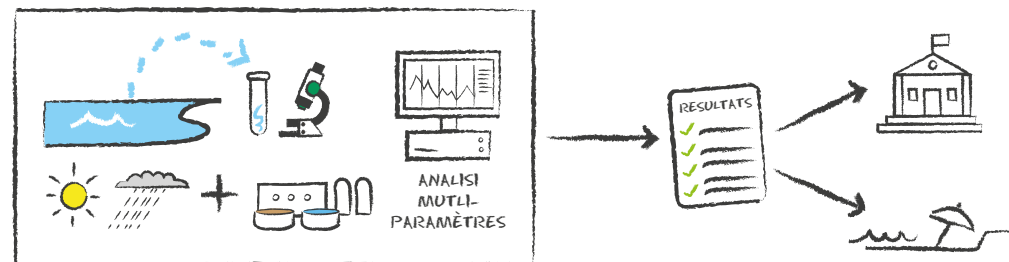
las aigas de banhada deu País Basco que son totas classadas en bona o excellenta qualitat despuish prèrs de 20 ans.

D'Endaia a Anglet, 35 zònas de banh que hèn l'objècte d'un seguit règlementari. L'Agència Regionau de Santat, qui assegura aqueths contròles en peu compte de l'Estat, que realiza enter 10 e 20 prelevaments sus cada site, cada sason. Prèrs de 3 000 analisis complementàrias que son hèitas cada sason per l'Aglomeracion. La reglamentacion sus las aigas de banhada qu'estó, en medish temps, hòrt durcida. Los lindaus de pollucion de uei que son hèra mei estrictes que los de ger, e l'aiga qu'es donc de mei bona qualitat.

L'ACCION DE LA COMUNAUTAT D'AGLOMERACION PAÍS BASCO

La qualitat de las aigas de banhada qu'es un enjòc màger entau territòri, tant au nivèu de la santat publica com de la soa atractivitat toristica. Las 35 zònas de banh susvelhadas au litorau basco que hèn l'objècte d'un autocontròle rigorós per l'Aglomeracion pendent la hauta sason (deu 15 de mai au 30 de seteme) e d'ara enlà tota l'annada entà las de Biàrritz e d'Anglet. Lo dispositiu metut en plaça, tanben aperat "gestion activa", que crotza las dadas deus prelevaments realizats sus las plajas dab modèles numerics basats sus las condicions metèo, de tranga, de vent e l'estat deu foncionament deus sistèmas d'assaniment. Que balha ua vision hidabla deus riscos de pollucion e que permet aus maires, dont es la responsabilitat fin finau, de decidir en quasi temps reau de la barradura de la banhada.

e JO DENS TOT AQUÒ ?

Mei de 200 000 banyaires que profièitan cada jorn de las plajas deu País Basco en sason ! Entà permèter a tots los publics d'accedir a ua informacion hidabla, la Comunautat d'Agglomeracion País Basco qu'a lançat en 2019 l'aplicacion Kalilo (disponibla sus Android e IOS). Sancèrament gratuita e difusada en 4 lengas, qu'indica las condicions de banhada e de qualitat de l'aiga, quitament en dehòra de las òras de susvelhança.

LAS PLAJAS AU TEMPS HÒRT

Las plajas deu País Basco qu'estón obèrtas 95% deu temps pendent la sason estivenca 2023.

Las raras barraduras que hèn generauement seguida a auratges deus maishants qui degradan per chic de temps la qualitat de l'aiga.

Precision utila : que plau au País Basco 2 còps mei que capvath lo restant de França e 3 a 4 còps mei qu'en Mediterranèa.

IDÈA RECEBUDA : La Banhada que'm pòt tornar malauda

QUIÒ,

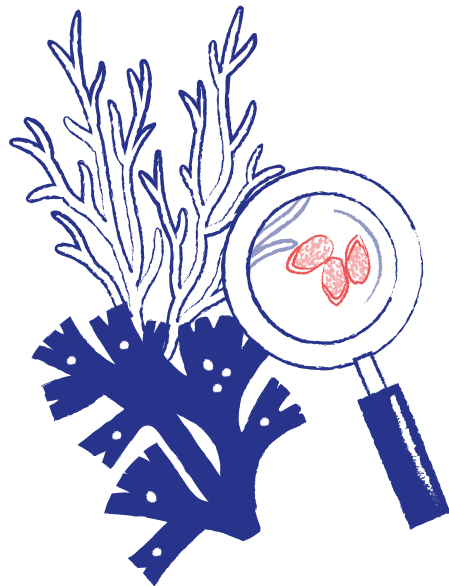
la preséncia de cèrtas bacterias dens las aigas de banhada que pòt causar problèmas de santat.

Dus d'enter eras, pro benignas, (**Escherichia coli e Enterocòc**) que son particularament ciblas pr'amor que sèrven de marcadors entad autas bacterias mei patogènas (estreptocòcs, per exemple). Dab lo cambiament deu climat e lo rescauhament de las aigas de susfàcia, fenomèns navèths e enqüèra mau comprés qu'apareishen tanben per las nòstas còstas. Qu'es lo cas de la microalga **Ostreopsis** qui s'es hèra desvolopada a l'estiu 2021 e qui provoquè un haish d'afeccions.

ua migracion progressiva

La microalga **Ostreopsis** qu'existeish suu litorau mediterranèu despuish mei de 20 ans.

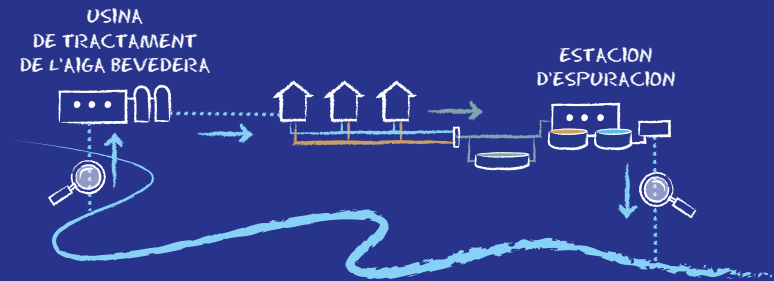
Qu'estó apuish observada au Sud de Portugau abans de tornar pujar cap a Espanha et la Còsta basca. Lo son desvolopament qu'es ligat au rescauhament climatic e donc shens ligam dab la gestion de l'assaniment. Duas socas de la microalga qu'existeishen dont ua, la soca **Ovata**, qu'es hòrt toxica.

L'ACCION DE LA COMUNAUTAT D'AGLOMERACION PAÍS BASCO

La Comunautat d'Agglomeracion País Basco qu'a hèit la causida d'ua estrategia ambiciosa en metent en plaça, en mei deus contròles de l'Estat, lo son pròpi hialat de susvelhança. Mei de 20 000 analisis de l'aiga que son realizadas cada annada sus las nòstas plajas mes tanben en amont per las honts de captatge, los arrius o en sortidas d'estacion. Quan ua pollucion es averada, la barradura preventiva de las zònas de banhada qu'es automaticament decidida.

Ua medisha vigilància qu'es aplicada dab l'alga **Ostreopsis**.

Autanlèu los prumèrs senhalaments, la Comunautat d'Agglomeracion País Basco qu'a metut en plaça un dispositiu de seguit e comunicat los sons resultats d'analisi entà que los maires podossen reagir lèu, quitament si nat lindau reglementari n'existeish pas enqüèra au jorn de uei. En parallèla, un programa de recèrca transfrontalèr, miat peu Gropament d'Interès Scientific (GIS) Litorau Basco, qu'estó metut en plaça entà temptar de comprèner mei plan lo fenomèn e dispausar de lindaus d'alèrta hidablas entà protegir la populacion.

e JO DENS TOT AQUÒ ?

Despuish 2024, l'aplicacion Kalilo, qui permet d'estar informat de la qualitat de las aigas de banhada en temps reau, qu'intègra ua escarbilhada **Ostreopsis**. 3 nivèus de vigilància que son metuts en plaça (feble, moderat, haut). La microalga que pòt entraïnar problèmas ORL, cutanèus e respiratòris agudas, quitament aus abòrds de las plajas. En cas d'alèrta, qu'es aconselhat, particularament entà las personas fragilas, de non pas pas s'expausar. Messatges de prevencion que son difusats aus pòsts de secors e sus Kalilo. En cas de simptoms, consultar un mètge o aperar un centre Antipoison.

IDÈA RECEBUDA : ARREN N'ES PAS HÈIT CONTRA LOS MICROPOLLUENTS

non,

e de mei, la Comunautat d'Agglomeracion País Basco qu'è en punta suu subjècte.

Uei, la reglamentacion europèa ne cibla pas que cèrtas pollucions (microbacterias, fosfòr, azòte, carbòni). Mes que's compta en realitat prè de 10 a 15 000 polluents emergents dont los efèits sus la santat umana e suus ecosistèmas que son enqüèra mau comprés. Navèths compausats quimics (gessits de la cosmetica, deus medicaments, deus detergents, etc.) qu'apareishen cada dia, çò qui torna la lor identificacion e lo lor tractament complexè.

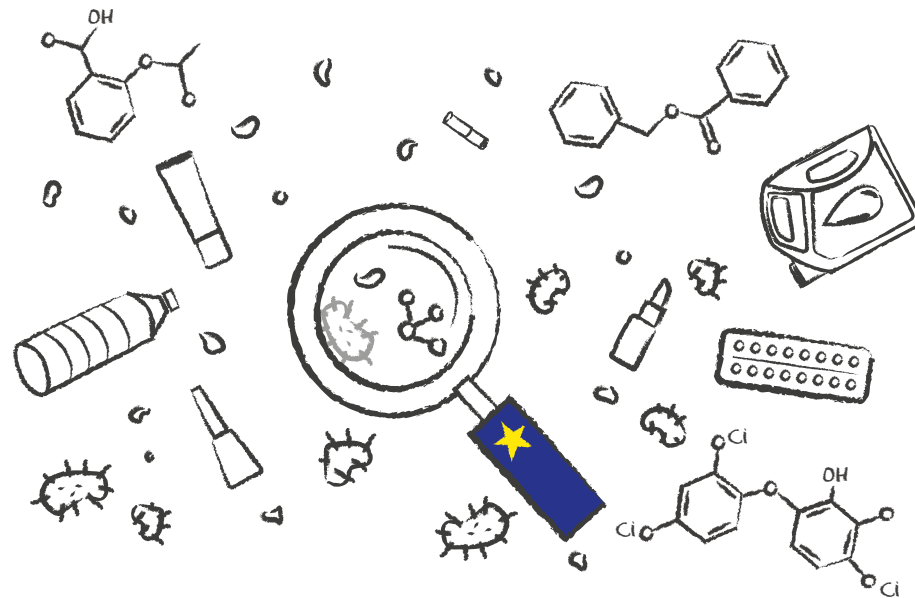
LUTAR CONTRA LA POLLUCION DE LAS PLAJAS

Sus la benda Atlantica, que s'i tròba en mejana mei de 700 dèishas sus ua benda de 100 mètres de plaja. Totas aqueras pollucions que son dirèctament ligadas aus nòstes mòdes de vita. Per aquò, quauques gèstes simples que permeterèn de preservar los demieis naturaus aus quaus èm tots estacats : non pas arren getar dens la natura, utilizar produïts domestic e d'igièna naturaus identificats peu labèl europèu Ecolabel, consumir produïts bio o qui non son pas tractats quimicament.

L'ACCION DE LA COMUNAUTAT D'AGLOMERACION PAÍS BASCO

País Basco qu'è precursor dens la luta contra las micropolluents. L'Agglomeracion, per l'accion deu GIS (Gropament d'Interès Scientific) Litorau Basco, qu'a sostienut autanlèu 2016 un programa de recèrca batejat « Micropolit » qui a per mira de descriver mièlher los efèits d'aqueths navèths polluents, sustot quan son combinats. Que s'i parla alavetz d'efèit coctèl. La Comunautat d'Agglomeracion País Basco que luta tanben contra las dèishas flotantas qui, quan se desagrègan, e pòden desgatjar micropolluents. Qu'assegura, per exemple, lo netejatge deus ròcs e de las partidas de plajas non accessibles aus engenhs mecanics de las municipalitats e que finança lo sindicat mixte Kosta Garbia qui collècta las dèishas au large de las nòstas còstas.

SUPERBACTERIAS CONTRA LOS POLLUENTS QUIMICS

Lo projècte de recèrca "Micropolit" que tribalha sus solucions innovantas qui permeteràn dilhèu doman de tractar los polluents emergents. Ua pista prometedissa que consistèish a desvolopar superbacterias "netejantas" capablas de destrusir las moleculas quimicas.

COMMUNAUTÉ
D'AGGLOMÉRATION

—
HIRIGUNE
ELKARGOA

—
COMUNAUTAT
D'AGLOMERACION

littoral@communaute-paysbasque.fr

[@communautePB](https://www.facebook.com/communautePB) | [communaute-paysbasque.fr](https://www.communautepaysbasque.fr)